

Asia: VN/12508/2022

Arpajaislain muutoksesta aiheutuvat muutokset opetus- ja kulttuuriministeriön eräisiin lakeihin

Rahapelitoiminnan tuoton järjestäminen valtion talousarviossa

Lausuntonne rahapelitoiminnan tuoton järjestämisestä valtion talousarviossa

Sisäministeriössä valmisteilla olevassa arpajaislain muutoksessa on tarkoitus ottaa käyttöön uusi rahoitusmalli, jossa toimintoja rahoitettaisiin vuoden 2024 alusta lukien menokeyhksen sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista. Arpajaislaissa säädetyistä Veikkaus Oy:n tuoton yksilöidyistä käyttötarkoituksista ja rahoituksen jakautumisesta eri käyttökohteisiin luovuttaisiin uudessa rahoitusmallissa. Veikkaus Oy:n tuotto otettaisiin jatkossa yleiskatteellisena valtion talousarvioon käytettäväksi talousarvion mukaisiin menoihin.

Tämä lakiluonnos sisältää uudesta rahoitusmallista johtuvat teknisluonteiset muutokset opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan lainsäädäntöön. Ehdotusluonnos on tarkoitus jatkovalmistelussa yhdistää osaksi edellä mainittua arpajaislain muutosta koskevaa hallituksen esitystä, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Suomen Kuntaliitto haluaa kuntien edustajana lausua arpajaislain muutosesityksestä.

Suomen Kuntaliitto tuo esille huolensa siitä, miten kuntia ei ole rahapelitoimintaan koskevissa uudistuksissa otettu mukaan osana edunsaajia valmisteluun ja kuulemiseen.

Lähes 25 % rahapelitoiminnan tuotoilla osoitetuista määrärahoista opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kohdistuu tavalla tai toisella kuntiin. Pääasiallisesti kyse on ollut kuntien lakisääteisten tehtävien valtionosuuksista ja -avustuksista. Kunnilla on lisäksi keskeinen rooli järjestökentän toiminnan edistämässä.

Veikkaus Oy:n tuotolla rahoitetuille toiminnoille on tarkoitus ottaa käyttöön uusi rahoitusmalli, jossa toimintoja rahoitettaisiin vuoden 2024 alusta lukien menokehysten sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista. Uusi rahoitusmalli on niin kutsuttu päätösperusteinen malli, jossa valtionavustustoiminnan kokonaisrahoituksen tasosta ja kolmen ministeriön keskinäisistä osuuksista päätetään valtion talousarvion ja kehysmenettelyn yhteydessä.

Arpajaislain mukaiset jakosuhteet ovat kuitenkin merkityksellisiä uuden järjestelmän käyttöönottovaiheessa. Vuosien 2024–2027 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2024 valtion talousarvioon määrärahat sisällytettäisiin näin ollen pääluokan talousarvion lukuihin arpajaislain mukaisten jakosuhteiden mukaisesti. Vuoden 2024 jälkeen rahoituksen tasosta, jakautumisesta ja käyttökohteista päätetään talousarviomenettelyllä.

Suomen Kuntaliitto kannattaa esitystä rahapelitoiminnan tuottojen järjestämisestä ehdotetulla tavalla valtion talousarviossa ja arvioi kehysmenettelyn lisäävän rahoituksen ennakoitavuutta.

Uudistuksen vaikutukset opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle

Lausuntonne uudistuksen vaikutuksista opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle

Esityksessä ehdotetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvan kymmenen lain tarkistamista niin, että niissä olevat viittaukset arpajaislain 17 §:ään poistettaisiin tarpeettomina, koska arpajaislain 17 §:ssä säädetyistä Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksista on tarkoitus luopua.

Voimassa olevan arpajaislain 17 §:ssä säädetään Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksesta. Tuotosta käytetään 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja 4 prosenttia hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen.

Voimassa olevan arpajaislain 17 a §:ssä säädetään Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksista opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Myöskään muussa lainsäädännössä ei enää säädettäisi rahoituksen jakautumisesta urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen sekä nuorisotyön edistämisen kesken. Kyseisiä toimintoja rahoitettaisiin jatkossa opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan määrärahoista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla on merkittävä osuus edunsaajien rahoituksen käyttökohteista sellaista, joihin sisältyy myös talousarvion yleiskatteellista osuutta. Muutos mahdollistaa samaan käyttötarkoitukseen käytettävän rahoituksen budjetoinnin jatkossa yhdelle momentille. Momenttirakenteen uudistaminen edistää talousarvion läpinäkyvyyttä.

Suomen Kuntaliitto kannattaa esitystä.

Suomen Kuntaliitto haluaa tässä kohdin lisäksi tuoda esille huolensa siitä, että vaikka hallitus on päättänyt rahapelitoiminnan tuoton kompensoimisesta jo ensi vuodelle 990 miljoonan euron tasoon, kyseessä ei ole 100 %:n kompensointi Veikkauksen edunsaajille, joihin myös kunnat sisältyvät. Pelkästään taiteen ja kulttuurin hallinnonalalla hallituksen päätös tarkoittaa 4,6 miljoonan euron leikkausta nykyiseen määrärahatasoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä koskevat pykäläkohtaiset muutokset

Lausuntonne opetus- ja kulttuuriministeriötä koskevista pykäläkohtaisista muutoksista

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan lakien osalta esityksessä ehdotetaan kumottaviksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 23 §, liikuntalain 16 §, nuorisolain 26 §, taiteen edistämiskeskuksesta annetun lain 11 §, esittävän taiteen edistämisestä annetun lain 10 §:n 2 momentti, kotimaisten kielten kesuksesta annetun lain 8 § sekä yksityisten arkistojen valtionavusta annetun lain 10 §. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain 4 §, Kansallisgalleriasta annetun lain 29 § sekä Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin muuttamisesta säätiöksi annetun lain 4 § siten, että mainituista säännöksistä poistettaisiin viittaukset arpajaislain 17 §:ään ja siinä tarkoitettuun rahapeliyhtiön tuottoon.

Suomen Kuntaliitto kannattaa pykäläkohtaisia muutoksia.

Selkee Johanna
Suomen Kuntaliitto ry - Hyvinvointi- ja sivistysyksikkö